

59/97. Et fra Gymnastiklærer ved Kommunens Skole-
væsen, Krigsskæffor L. Lassen, fremkommet Andragende om
Pensionsret overgik til Erklæring af Udvalget for Kasse- og
Regnskabsvæsenet i Forbindelse med de flere lignende Andra-
gender, der for Tiden bero hos Udvalget.

Mødet den 11te Februar.

355/95. Fra det i Mødet den 14de Novbr. 1895 nedsatte
af Formændene for Gasværks-, Vandværks- og Bro-lægnings-
udvalget bestaaende Udvalg var der indkommet Erklæring med
Hensyn til det i nævnte Møde rejste Spørgsmaal om Ulykkes-
forsikring af Kommunens Arbejdere.

Erklæringen, der er dateret den 28de f. M., og som ind-
kom i forrige Møde, hvor Sagen efter at være drøftet blev
udsat til nærværende Møde, slutter sig til en af Stadsingeniøren
og Bestyreren for Gasværket under 24de Decbr. f. A. afgiven
Fællesbetænkning, der er saalydende:

Wintherthur.

	Præmie pr. 1000 Kr.s Løn.				Præmie pr. Mand.*			
	1 Mar.	5 Mar.	10 Mar.		1 Mar.	5 Mar.	10 Mar.	
Havnearbejderne	14.70	13.97	13.23	Erstatningen er for Død og Synligheds- 500 X Dagløn = 1500 Kr. og for forbi- gaende arbejds- udlygtheds er den 1/2 Dagløn = 1.50 Kr.	9.70	9.22	8.73	Erstatningen er efter de 3 Grader 1000 Kr., 1000 Kr. og 1 Kr.
Skovarbejderne	14.70	13.97	13.23		9.70	9.22	8.73	
Gasværksarbejderne..	8.25	7.84	7.43		5.55	5.28	5.00	
Vandværksarbejderne	8.25	7.84	7.43		5.55	5.28	5.00	
Alle paa een Police..	10.90	10.36	9.81		7.30	6.94	6.57	

Skandinavien.

The Palatine.

	Præm. pr. 1000 Kr. Løn.				Præmie pr. Mand.			
	1 Mar.	5 Mar.			1 Mar.	5 Mar.		
Havnearbejderne			Erstatn. er 1500.00 Kr. 1500.00 — og 1.50				7.87	Erstatn. er 1000.00 Kr. 1000.00 — og 1.00
Skovarbejderne							7.87	
Gasværksarbejderne..							3.78	
Vandværksarbejderne							4.62	
Alle paa een Police..	7.00	5.60		4.67	3.73			

Erstatn. er efter
udbetalt Marsløn.

Efter indhentet Tilbud fra de tre Selskaber: Wintherthur, Skandinavien og The Palatine ses af ovennævnte Schema, at The Palatine har den billigste Præmie; men det er paa Betingelse af, at Forsikringen er tegnet pr. Mand. Denne Forsikringsmaade er i visse Tilfælde uheldig, som f. Eks. for Gasværket, hvor en Arbejders Fortjeneste spinger, idet der arbejdes paa Afford, og Erstatningen efter den anførte Beregningsmaade bliver temmelig ringe i Forhold til Fortjenesten. Skandinavien kommer derefter; men begge disse Selskaber, uagtet de ere billigere end Wintherthur, kunne dog ikke anbefales, da de i deres Erstatningsfum for Dødsfald og Invaliditet fradrage de Beløb, der ere udbetalte i Skadeserstatning for forbigaaende Erhvervsudhygtighed. Se henholdsvis §§ 14 og 7. Wintherthur giver derimod ifølge § 18 fuld Erstatning, hvis Død eller Invaliditet indtræder efter 200 Dage, efter at Ulykkestilsældet er sket, om ogsaa der er ydet Skadeserstatning i disse 200 Dage for forbigaaende Erhvervsudhygtighed. Opmærksomheden henledes paa den store Forskel i Præmie for Havne- og Skovarbejderne og Vand- og Gasværksarbejderne, hvorved de to sidste Institutioner kun daarligt staa sig ved en Fællestegning paa een Police. For Brandvæsenets Bedkommende har Skandinavien laveste Præmie og Wintherthur højeste; men ogsaa her vil Wintherthur være at anbefale af de forannævnte Grunde.

De nuværende Forsikringer (se Tabellen paa næste Side) ere tegnede hver for sig af Havnevæsenet, Gas- og Vandværket hos Wintherthur, medens Skovarbejderne ere forsikrede hos Skjold.

Bed at sammenligne de to ovenfor staaende Schemaer vil det ses, at de nuværende Præmier ere meget billigere end i Tilbudene, skønt Selskaberne, som sidstnævnte Schema viser, have gjort en god Forretning, hvilket viser sig særlig for Gasværkets Bedkommende, idet der kun er betalt i Skadeserstatning i de forløbne 10 Aar en Sum, der udgør ca. 13,8 % af indbetalt Præmie. Det vil deraf ses, at Faren for alvorligere Ulykkestilsælde ikke er særlig stor, og

	Præmie i Tidsrummet 1882—93 inkl.	Erstatning	Udbetalt i Lon i nævnte Tidsrum.	Gennemsnit- lig Lon pr. Aar.	Pr. 1000 Kr. udbetalt Erstatning.	Gennemsnit- lig pr. Aar		Præmien er.	Erstatningens Forhold til Præmien %	Forsikringens Størrelse.
						Præmie.	Erstat- ning.			
Havnearbejderne	3651.99	1546.75	510890.00	42574.00	3.03	304.33	128.90	8.00 ‰	42.3	
Skovarbejderne				2100.00	0.00	30.00	0.00	7.00 ‰	0.0	
	3 Tidsrummet 1887—95 inkl.									
Gasværksarbejderne..	1773.89	245.41	337801.00	37534.00	0.73	197.10	27.27	6.80 ‰	13.8	1500.00 for Død, 1500.00 for Invaliditet, 1.50 i Dagpenge.
	3 Tidsrummet 1889—95 inkl.									
Vandværksarbejderne	710.74	278.04	56000.00	8000.00	4.96	101.53	39.72	14.60 ‰	39.1	2400.00 for Død, 2400.00 for Invaliditet, 2.40 i Dagpenge.

det vilde vist derfor være det klogeste at lade Policerne udløbe uden at forny dem. Gasværkets, som er paa 10 Aar, udløber 15de Marts 1897, Havne- og Skovarbejdernes Forsikringer ere paa 1 Aar. Vandværket fornyede sin Police ifjor paa 10 Aar, men kan sikkert udløses efter Overenskomst. Naar man tager i Betragtning, at der i de mulige Ulykkestilfælde, hvor Erstatning bliver udbetalt til Invalid eller Enke efter en ved Ulykkestilfælde omkommen Arbejder, kan indtræffe det Tilfælde, at denne Hjælp ikke er tilstrækkelig, og at Kommunen maa træde hjælpende til, i sidste Instans som Fattigforsørger, da vilde det vist være det fordelagtigste ikke at betale Præmien til Ulykkesforsikringselskaberne, men selv overtage Forsikringen, idet der aarlig af hver enkelt Institution udbetales en paa Grundlag af de foranstaaende Skemaer beregnet Sum til en Forsikringsfond for Arbejderne, hvorved disse sikres samme Understøttelse, som der nu ydes dem. De sidste 10 Aars Erfaringer tale for, at Kommunen vil have Fordel af en saadan Ordning."

Efter at Sagen var drøftet, vedtoges det i Overensstemmelse med Udvalgets Forslag fremtidig at lade Kommunen selv ulykkesforsikre sine Arbejdere.

Man anmodede i den Anledning Udvalget om at fremkomme med Forslag til, hvorledes denne Forsikring nærmere skulde ordnes.

(Se Mødet den 11te Marts.)

^{344/96.} Under 24de Oktober f. A. er der blevet givet Aarhus Slagterforening Underretning om Byraadets Beslutning i Mødet af 22de f. M. angaaende det af Foreningen indgivne Underdragende om Opførelse af et Kølehus ved det herværende offentlige Slagtehus. Den 1ste Februar d. A. har derefter Slagterforeningen tilskrevet Udvalget for Slagtehuset med Anmodning om at genoptage Sagen, idet Foreningen dog tilføjede, at det ikke er lykkedes den at skaffe flere Lejere af Kølerum end tidligere af den opgivet, men at den ikke tvivlede om, at Kølerummene nok vilde blive benyttede, naar de først vare oprettede.

Bed at fremsende dette Andragende og derhos henvise til nedenanførte af Inspektøren paa Slagtehuset under 8de d. M. paa Anledning afgivne Erklæring havde Udvalget anbefalet Byraadet at genoptage denne Sag til Drøftelse.

Nysnævnte Erklæring fra Slagtehusets Inspektør er saaledende:

„For nogen Tid siden indgav Aarhus Slagterforening et Andragende til Aarhus Byraad om Opførelse af et Køleanlæg ved det offentlige Slagtehus, og da Slagterforeningens Formand nu paa Foreningens Begne har anmodet Slagtehusudvalget om at optage Sagen paa ny, skal jeg efter Opfordring tillade mig følgende Bemærkninger desangaaende.

Da Opførelsen af et saadant Anlæg er forbunden med meget store Udgifter, kan det jo ikke forbause, at man meget nøje overbejer, hvor vidt dets Nytte virkelig staar i Forhold hertil. Jeg skal derfor tillade mig at fremsøre nogle af de væsentligste Fordele ved et saadant Anlæg.

Ser man først Sagen fra selve Slagtehusets Standpunkt, da har Køleanlægget den Betydning, at der ikke stilles saa store Fordringer til Slagtehallernes Størrelse, idet Slagtningen ikke absolut behøver at foregaa til bestemte Tider. Dette er for Øjeblikket dog af mindre Betydning her ved Aarhus offentlige Slagtehus, men det vilde f. Eks. ved en eventuel Eksportslagning være af overordentlig stor Betydning i saa Henseende, helt bortset fra, at Eksportslagning om Sommeren absolut vilde være udelukket i et Slagtehus uden Køleanlæg.

Ser man Sagen fra Slagternes Standpunkt, da er det jo indlysende, at Kølehuset hder Slagterne uhyre store Fordele, hvorfor man ogsaa alle Begne er gaaet ud fra, at man alene af dette Hensyn bør forbinde et saadant Anlæg med selve Slagtehuset, idet man herved giver Slagterne nogen Ækvivalent for de Ulemper, der ere forbundne med Slagtetvangen og Kontrollen.

Medens Slagterne nemlig i deres private Slagtehus kan slagte baade Nat og Dag, er der nødvendigvis i alle

offentlige Slagtehus e en begrænset Slagtetid, hvorfor det har sin store Betydning, at den enkelte Slagter i denne begrænsede Tid kan slagte lidt over det absolut nødvendige til den følgende Dags Forbrug, der altid er variabelt. Det er ogsaa en Kendsgerning, at Slagterne heri Vhen sidste Sommer tabte forholdsvis store Kapitaler, idet de ofte paa Grund af indtraadt Forraadnelse maatte kassere store Partier Rød.

Denne store Ulempe for Slagterne vilde fuldstændig afværges ved et Køleanlæg, idet Rødet ved Anbringelse i dettes Kølerum i flere Uger kan bibeholde sit friskslagtede Udseende og sin Egenskab som et sundt og godt Næringsmiddel. Det er endog en fastslaaet Kendsgerning, at Rød, der er opbevaret i saadanne Kølerum, paa Grund af en mælkesur Reaktion i Musflerne er bleven et sundere og mere velsmagende Næringsmiddel end friskslagtet Rød.

Ser man endelig Sagen med Publikums Tarv for Øje, hvilket Punkt jeg formener maa være det mest afgørende her, da maa man være klar over, at Slagtehusets og Kontrollens egentlige Opgave er, saa vidt muligt at skaffe Publikum Rød, der ikke i mindste Maade kan være skadeligt for Sundheden.

Nu er det jo en Selvfølge, at en Slagter, der ligger inde med en Del halvfordærvet Rød, saa vidt muligt søger at saa dette affat, og lykkes dette ham ikke, da er han absolut fristet til at haffe saadanne fordærvede Rester i Pølse. Herved bliver Publikum udsat for at saa en Vare, der kan være i høj Grad farlig for Sundheden, hvilket navnlig maa betragtes som et højt uheldigt Forhold i en By med obligatorisk Rødkontrol, da Publikum her med Berettigelse tryggere køber alle mulige Røddarer end i de Byer, hvor ingen Kontrol findes.

Det maa derfor erkendes, at Opsørelsen af et Køleanlæg ved Nærhus offentlige Slagtehus vilde være et næsten uburderligt Gode for Byens Borgere.

Jeg skal endelig til Slut tillade mig at anføre en Udtalelse af Schmidt-Mülheim, der siger: „Vi ere i den

Grad overbeviste om Kølehusanlæggenes store Værd for Sundhedsplejen, saa vi rent ud erklære, at der næppe paa hele Ernæringshygiejnens Omraade er ydet Menneskeheden nogen større Tjeneste end sket ved Konstruktion af Kølehus, og de Fordele, et Køleanlæg byder, ere saa iøjensaldende, at man faktisk maa undre sig over, at der i vor Tid overhovedet bygges Slagtehus uden Køleanlæg".

Trods de store Udgifter maa jeg altsaa ifølge ovenstaaende Bemærkninger paa det varmeste anbefale at opføre et Kølehus ved Aarhus offentlige Slagtehus, da et saadant Anlæg absolut hører med til en velordnet Rødkontrol."

Efter at Sagen var drøftet, vedtog man at lade et Kølehus opføre ved Slagtehuset — under Ledelse af Udvalget for Slagtehuset i Forbindelse med Formanden som Byggeudvalg — samt at engagere Bygmesteren af dette, Arkitekt Henry Meyer, til ligeledes at planlægge og forestaa Opførelsen af Kølehuset.

Se Mødet den 24de Juni under Sag ¹⁹⁶/97.

⁴²²/96. Til Efterretning og videre Foranstaltning af Udvalget for Havnebæsenet toges en gennem Amtet modtagen Kommunikation af Indenrigsministeriets Skrivelse af 4de d. M., hvorved Overslaget over Havnens Indtægter og Udgifter i 1897 tilbagefendes, forsynet med Paategning om at have været forelagt for Ministeriet og ledsaget af Udtalelse om, at der ved Udførelsen af de under Udgiftsposten 6 a 1, (Sikring af Bolværker i den ny Havn) 6 b 1 og 2 (Indfatningsværk for Sønde Mole med Vandbinding og en yderligere Udvidelse imod Søen med 10 Fod paa den smalle Del af Molen) maa tages Hensyn til de Bemærkninger, som derom ere fremsatte af Vandbygningsdirektøren i en Skrivelse af 14de f. M., hvoraf en Ekstraktaffskrift medfulgte.

⁵⁵/97. Efter derom foreliggende Andragende af 30te f. M., der er anbefalet af Udvalget for Riss Skov, tillodes det den nuværende Lejer af „Salonen“ i Riss Skov, Restauratør J. M. Stones, at afstaa Lejemaalet paa dette Traktoretablisement til Konditor Ludvig Thyrmann paa de samme Betin-

gølgjer, hvorpaa Andrageren har det, se Sag Nr. ^{317/92} i Mødet den 24de Novbr. 1892, alene med den Forandring i Henseende til Lejetiden, at denne forlænges med 5 Aar fra den 1ste Maj 1898 at regne. Det er dog en Betingelse, at den ny Lejer skal stille behørig Sikkerhed for Opfyldelsen af sine kontraktmæssige Forpligtelser.

^{61/97}. Formanden fremlagde en ham fra Amtet tilgaaet Kommunikation af en Skrivelse fra Indenrigsministeriet af 30te f. M. angaaende Revisionen af den her for Købstaden gældende kommunale Skattevedtægt, se Byraadsforhandlingerne for 1877, særligt Tillæg S. 7—8, hvilken Skrivelse er saalydende:

„Ifølge § 15 i Lov af 11te Februar 1863, jfr. Lov Nr. 132 af 10de September 1880 § 2 om den kommunale Beskatning i Købstæderne uden for København skal der hvert 20de Aar foretages en Revision af Købstædernes Skattevedtægter.

I Henshold hertil skulde man tjenstligt anmode Amtet om at paalægge Borgmesteren i Aarhus Købstad at foranledige en Revision foretagen af den af Ministeriet senest under 12te Januar 1878 for bemeldte Købstad stadfæstede Vedtægt, der traadte i Kraft den 1ste Januar 1878.

Det tilføjes, at Ministeriet maatte anse det rettest, at der, saafremt Byraadet gør Brug af den i den ovennævnte Lov af 1880 § 2 indeholdte Bestemmelse, i den reviderede Vedtægt indsættes eller vedhæftes samme en Tabel, der udviser, hvor meget der i hvert af de sidste 10 Aar (1887—1896) har været lignet paa Ejendomme og Personer (Grundskat, Huskat og Formue- og Lejligheds-skat), samt at, for saa vidt der i Henshold til § 12 i Lov af 11. Februar 1863 foretages en Klassifikation af Ejendommene efter deres Beliggenhed enten gennem Hartkornet eller gennem Assurance-sommerne, den da for hver Klasse's Vedkommende maa indeholde en Angivelse af de Matrifiksnummere, som henhøre til samme, samt det samlede Hartkorn for hver Klasse's Vedkommende.

Efter foretagen Revision imødeseer man Byraadets

Indstilling om Ministeriets Stadfættelse paa den reviderede Vedtægt, efter at samme paa den i Lov af 11. Februar 1863 § 7 anmeldte Maade har været fremlagt til almindeligt Eftersyn“.

Byraadet nedsatte et af Kasseudvalgets Medlemmer — Formanden, Rier og Wærum — samt J. Christensen og Wilson bestaaende Udvalg til at forberede det videre fornødne i denne Henseende.

(Se Mødet den 11te Marts.)

^{62/97}. I en Skrivelse af 2den d. M. havde Aarhus Vigningskommission under Henvisning til, at Byens tiltagende Bebyggelse og stærkt stigende Indbyggerantal lægger stedse større og større Hindringer i Vejen for en forsvarlig og betimelig Udførelse af Kommissionens Hverv, henstillet til Byraadet, saa vidt muligt og eventuelt ved Henvendelse til vedkommende Autoriteter, at foranledige en Forandring foretaget i de stedfindende Forhold.

I Anledning heraf vedtoges det at sætte sig i Forbindelse med andre større Kommuner her i Landet, hvor man paa Grund af Marslagernes Lighed kunde antage, at de samme Ulemper vare følte, for om muligt at faa bragt en Fælleshenvendelse til Lovgivningsmagten i Stand angaaende en Forandring i Kommunallovens § 22.

Til at forberede et Forslag herom nedsattes et Udvalg, der besattes med Kasseudvalgets Medlemmer — Formanden, Rier og Wærum — samt J. Christensen og H. Schourup.

(Se Mødet den 6te Juli.)

^{63/97}. Efter derom foreliggende Andragende, der er anbefalet af Udvalget for det offentlige Slagtehus, vedtog man at tilstaa hver af de faste Arbejdsmænd N. Johansen og M. Jespersen paa det offentlige Slagtehus en Ugeløn af 18 Kroner, regnet fra den 1ste Januar d. A.

^{64/97}. Efter Forslag af Skolekommissionen i Skrivelse af 6te d. M. vedtog Byraadet at indgaa til Skoledirektionen for Aarhus Købstad og Hasle Herred med Anmodning om, at

Samme vilde udvirke Samtykke hos Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet til Oprettelse af 2 nye Lærer- og 6 nye Lærerindeembeder ved Kommunens offentlige Skolevæsen, hvortil der allerede er optaget den fornødne Bevilling paa indebærende Aars Budget.

Man vedtog derhos at anmode Direktionen om — med Forbehold af Ministeriets Approbation — straks at opslaa disse Embeder ledige med følgende Indtægter: Lærereembederne med aarlig Løn 800 Kr., stigende til 2400 Kr., Lærerindeembederne med aarlig Løn 600 Kr., stigende til 1400 Kr., alt foruden Skolepenge efter Lov af 8de Marts 1856.

Det bemærkes, at Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet ved Skrivelse til Skoledirektionen af 5te Marts d. A., kommuniceret Byraadet den 8de j. M., har meddelt den ansøgte Approbation og fastsat Reguleringssummerne for Lærereembederne til 896 Kr. og for Lærerindeembederne til 696 Kr. med Stigning efter Lønningsregulativet til henholdsvis 2496 Kr. og 1496 Kr. (Se Mødet den 22de April.)

^{66/97}. Efter derom fra Udvalget for Skolevæsenet fremkommen Indstilling af 1ste d. M. blev samme bemyndiget til at lønne en Vikar, dog ikke ud over 3 Maaneder fra den 1ste Januar d. A. at regne, for Lærer V. Sørensen, der omtrent siden Sommerferien har været hindret i at passe sin Gerning, og for hvem der siden da af Kommunen er betalt for Vikariat.

Mødet den 18de Februar.

^{66/96}. Fra Amtet forelaa der en Skrivelse af 3dje d. M., hvormed var fremsendt Indenrigsministeriets Antegnelser til Aarhus Havneregnskab for 1895; derhos forelaa der fra Havneudvalget Forslag til Besvarelse af disse Antegnelser.

Idet Byraadet sluttede sig til Udvalgets Bemærkninger, vedtog man derhos at indstille til Ministeriet, at der gives Approbation paa en i Regnskabet under Udgiftskonto 20 „Uforudsete Udgifter“ foreliggende Overskrivelse paa 73 Kr. 93 Øre,